

Üle Paide.
Koigi p.

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI

Nr. 2

Tartus, jürikuul 1930. a.

II aastak.

Välismeeste pühadekink seltsile

Põhimõtted viivad võidule.

Soome suurema ühistegelise kindlustusseltsi tekkimisloost loeme, et laialdased haritlaste ringkonnad lugesid kaastöö asutatud ettevõttele üldrahvuslikuks ülesandeks ning üksmeelse töö tagajärjel tõusis uus selts omal alal võrdlemisi lühikese aja jooksul esikohale, kõrvaldades kindlustusalalt võõraste ülevõimu.

Need olid kõrged põhimõtted — koondada kindlustusalal rahvuslikke kapitale rahva enda poolt juhitava ettevõtte kätte — mis soome kindlustusseltsile hiilgava võidu tõid. Vastutasuks üksmeele eest on selle suure ühistöö tagajärjed tulnud üldsusele suureks kasuks. Nimetame peale kõige muu kas või ainuüksi seda, et see ettevõtte on mahutanud riigi, omavalitsuse, kirikute, koolide, haigemajade ja õppe-laenudesse meie rahas ümmarguselt 4.000.000.000 senti. Kas oleks kunagi saavutatud sääraseid tagajärgi, kui oleks puudunud p õ h i m õ t t e d, mis suutsid kaasa tõmmata laialdasi hulkasid?!

Kui vaatleme sellele paralleelselt meie olusid, eriti laskudes alla praegu kindlustusalal valitsevasse haiglasse võistlusõhkkonda, peame märkima, et hulgad on veel väheteadlikud selles, millist jõudu tähendab kindlustusalal koondumine suuremate rahvuslikkude ettevõtete ümber. Lastakse end meelitada mõne väikese trikikese abil, ollakse valmis mõnesendilise hinnaalanduse tõttu üle minema ükskõik millisesse oma huvidele risti vastukäivasse leeri jne. Säärasel viisil killustatakse asjata jõude ja võimaldatakse võõrastele omavaheliste lahkumise tõttu üldsuse heakäekäigu arvel teenida.

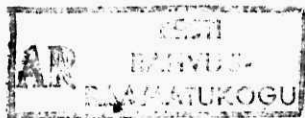
Siin avaneb tänuväärt tööpõld kõigile neile, kes ei taha kindlustusalal ainult väikest ühepäeva äri teha, vaid kel kallis on meie kind-

KÕIGILE KAASTÖÖLISILE KOGU RIIGIS

SOOVIB

HÄID KEVADEPÜHI

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ JUHATUS

lustusala areng, teha selgitustööd hulkade keskel koondumise tähtsusest ja tarvilikkusest. Mida päev edasi, seda rohkem peab kaduma teadmatus ja pimesi kobamine, mis praegu võimaldab ühinemise vastastele hulkade üksmeele kallal oma õonestustööd teha.

Unustada tulevad kõik väikesed ühepäeva huvid ja huvikesed, kriips peale kõigile kunstlikult õhutatud lahkuminekutele ning nagu üks mees asume ühiste kõrgemate põhimõtete teostamisele.

Ka meie seltsi põhimõte — koondada kindlustusalal rahvuslikke kapitale rahva enda poolt juhitava ettevõtte kätte — peab meid võidule viima, nagu see põhimõte viis võidule meie vennasrahva soome seltsi.

Seltsi Pärnu osakonna büroo.

Hõlmad valla kevadpühiks!

Varblased on juba ammu märganud, et midagi helendavat on looduses ja inimestes lõõnud valla — viristavad juba pikki aegu üle sulavate poriküngaste, rõõmsad ja

õnnelikud, et pisikene elukene hallis vatis võib jälle hakata pidama muretuid pidupäevi. Muusträädadki on ilmunud hea õnne peale meie kadakasele maarjamaale ja

täna hommikul oli lõokestki näha esimesi sillerdusi ajamas sinise taeva alla.

Ei ole enam midagi nutta ega kurta — kevad on käes. Mis muud kui aga lase palitukrae alla ja löö vilet — kevad on tulnud sinulegi, vaene ja sügisetujuline kodanik. Pead sinagi kord rõõmus olema, kõigi ilmakurjuste kiuste. Oled küll kannatanud külma ja pakase küüsis ja ajanud viripilli, kõndinud ringi nohuse ninaga kogu talve, neelanud tühjaks apteegid asperiinist ja sinksalvist, vedanud üht külge läbi selle nutuse maailma.

Nüüd löö ometi hõlmad valla, haara enesesse kevadõhu lai lõhnu, raputa oma vettinud olemus tühjaks kõntsast ja vaeva-aastast, tao kordki verevana ja hallootavana päkki vastu maailma süingeid võlve — olgu seekordki su eluase orkestriga paraad, trummide ja posaanidega!

Ka kindlustusmehele õitsevad kullerkupud ja ta tunneb rõõmu ühes kevadega. Pealegi — varsti on pühad käes, liha- ja munadepühad, maailma lunastaja on üles tõusnud, pääsenud valla roima-

rite täakide alt ja sosistab kevadega koos üllaid sõnu. Et on inimesegi ümbert kevadpühade ilusaiks päeviks täägid kistud pu-revile, ristipuud taotud otseti maakamara alla, ja võib lennutada vabalt, kuhu tahad — rind vaba raskeist hauakividest!

Ja kindlustusmees võib olla rõõmus: on temagi kaasa aidanud inimese vabanemisele muredest ja vaevadest, tõstnud hauakivisid kodaniku eluteelt, et kevadpühad võiksid olla igäuhele puhtaks rõõmuks.

Seepärast saab kindlustusmees täie rahuldusega kevadesse vaadata. Munadepühade tujuiline kirevus on parajaks vahelduseks igapäevasele rühkeldamisele ja tööaskeldusele, värskeks hoovõtuks uutele ülesannetele.

Sea lill lauale, lase päikest tuppa, värvi munakesed punaseks ja lillaks, ava aknad ja silmad Jumala kevadele, las ta astub su tuppa, istub su laua taha, hammustab su leiba ja poeb sulle põue. —

Sest homme on jällegi tööpäev, murekas ja vaearikas. Mida kaunimad pühad, seda tulemusrikkamad tööpäevad!

Kas kõrge dividend või madal algpreemia.

Viimasel ajal on Ameerika kindlustusringkondades ja, nähtavasti sealt mõjutatult, ka Euroopa mandril tekkinud põnevad vaidlused probleemi ümber: mil kombel on hulkade huvid elukindlustusalal paremini kaitstud — kas kõrgemate preemiatega juures antava

kõrge dividendiga või madalama algpreemiaga, kuigi viimasel juhul dividend on suhteliselt väiksem. Kuna see probleem elukindlustusalal kuulub laiemaltavalitsemise hulka ja kahtlemata manab esile rohkearvulisi poolt- ja vastuväiteid, on nimetatud küsi-

mus võetud tänavu Stokholmis peetava rahvusvahelise aktuaaride kongressi päevakorda.

Ameerika kindlustustegelaste poolt tuuakse madala algpreemia ja madalate dividendide kasuks väga kaaluvaid argumente. Probleemi lahendamisel lähtutakse järgmisest lähtepunktist: elukindlustuses on esijoones üheks olulisemaks ja kaalavamaks momendiks asjaolu, et kindlustatu surma korral oleks perekond küllaldaselt kaitstud majanduslikkude raskuste eest ja omaks ülespidamiseks küllaldase sissetuleku.

Vaatleme, kas on see nõue tegelikult rahuldatud? Kahtlemata mitte. Kõigepealt tuleb mainida tõsiasja, et elukindlustuses kindlustussumma kõrguse valikul ei lähtuta harilikult mitte samalt seisukohalt, mis tulekindlustuse juures. Kui näit. maja väärtus on kr. 10.000, siis kindlustatakse see harilikult sama summa ulatuses, vaatamata kuludele.

Elukindlustuses minnakse harilikult teist teed. Ei küsita, kas kindlustussumma on küllaldane, et võimaldada vajalikku sissetulekut, vaid arvestatakse, kui palju võib kulutada sissetulekust elukindlustuse peale, ja vastavalt sellele kalkuleeritakse kindlustussumma.

Tagajärg on see, et suurem hulk ei ole kaugeltki nii suurte summade eest kindlustatud, mis võimaldaksid perekonnale pärast kindlustatu surma küllaldast sissetulekut. Näiteks meil Eestis on keskmine kindlustussumma ligikaudu Kr. 1500.—. Praegusi protsendiolusid arvestades või-

maldaks see summa iga-aastast sissetulekut umbes Kr. 120.—, mis on liialt väike selleks, et rahuldada isegi kõige minimaalsemaid tarbeid.

Silmas pidades eelpooltähendatud asjaolusid on selge, et mida odavam on preemia juba esimesest kindlustusaastast alates, seda suurematel massidel oleks võimalik ennast kindlustada, seda kõrgemaks osutuks keskmine kindlustussumma ja seda paremini oleksid kaitstud kindlustatu omaksed.

See ei ole teoreetiline arutlus, vaid seda tõendab ka tegelik elu. Jälgides Ameerika kindlustusseltside uusproduktsooni näeme, et keskmised iga poliisi peale langevad preemiad on üllatavalt võrdsed, mis on tõenduseks, et kindlustaja ei pea kindlustamisel mitte kindlustussumma kõrgust silmas, vaid lihtsalt mahutab elukindlustusesse teatud kindla summa.

Veel reljeefsema pildi saame, kui võrdleme selte, kes töötavad kõrgete algpreemiatega, nende seltsidega, kes töötavad madalate algpreemiatega. Esimestes on keskmine kindlustussumma märksa väikesem, teistes suhteliselt märksa kõrgem.

Tähendab, mida madalam algpreemia, seda kõrgema summa eest on võimalik kindlustada ja seda rohkem täidab kindlustus oma otstarvet.

See on üks kaaluv väide madalate algpreemiade kasuks.

Teiseks, kõrgele algpreemiale vastavalt kõrged dividendid on vastolus nende põhimõtetega,

mille pärast üldse elu kindlustatakse. Sest kindlustust ei sõlmita mitte kõrge dividendi saamiseks, vaid selleks, et kaitsta küllaldaselt kindlustatu surma korral tema omakseid.

Iga kindlustaja arvestab, et ta iga aasta peab teatud kindla ühe-suuruse summa kulutama elukindlustuse otstarbeks. Et aga saadud dividend harilikult kasutatakse preemia alandamiseks, siis sel

alal saadud kasu kulutatakse lihtsalt üldiste väljaminekute katteks ja mitte selleks, milleks see õieti määratud: kindlustuse otstarbeks.

Dividendid on kindlustuse mõttes lihtsalt mahavisatud raha — ütleb ameeriklane väga tabavalt.

Jääme huviga ootama, millisele seisukohale asub selles küsimuses rahvusvaheline aktuaaride kongress.

E. Brüller.

Välismehe kevademõtted.

Kevade on käes. Päikesepaiste toob igauhe rinda elu- ja töölusti. Ja mis eriti tähtis kindlustustegelasele — teed muutuvad peagi sõidukõlblikuks, andes võimaluse teha ringkäike oma „viljapõldude“ keskel.

Nagu põllumees arutleb eeloleva külvi üle, samuti kalkuleerib kindlustustegelane, mida kuhugi külvata ja kuidas külvata, et lõikus oleks tehtud töö vääri-line, sest siingi maksab vana-sõna: Kuidas külv, nõnda lõikus.

Millele siis eriti rõhku panna?

Iga ideeline kindlustustegelane peab kurvastusega jälgima, kuidas otse silmnähtavalt kindlustusmõtte tegelik elluviimine läheb allamäge, kipub lämbuma inetusse võtetesse ja ärilistesse spekulatsioonidesse. Kui on saada-val mõni kindlustusese, siis joostakse tormi sellele ja lubatakse kõik, olgu see kas või hoop näkku õilsale kindlustuspõhimõttele, et aga kindlustust enesele saada.

Eks siin ole tänuväärt ülesanne

õigele kindlustustegelasele: püüa võitlus soliidsete kindlustuspõhimõtete eest. Meie ei püüa eeskätt mitte üksikuid kindlustusi, vaid avame kindlustusevõtjate silmad heale ja halvale. Laiemad hulgad peavad olema teadlikud kindlustusasjanduse põhijoontest ja kindlustusseltside iseloomudest. Katsugu minna siis mõni „kindlustussolkija“ teadliku põllumehe või kellegi teise juure: minema saadetakse ta kõige otsemat teed.

Edasi: ausasse võitluse ühistegelise kindlustusidee eest! Siin on õieti kindlustajaskond ise juba alguse teinud ühistegevuse kasuks. Seda näitavad statistilised andmed: ühistegeliste ettevõtete tõus on üldine, järjekindel ja hoogne, aktsiaseltside oma aga kõikumav, mõni neist peab isegi teatud tagasiminekuiga leppima. See võitlus peab aga olema rohkem teadlikult õhutatud ja juhitud. Peame olema teadlikud, mis pärast võit-

leme ühistegevuse eest! Kui käputäis mehi on loonud aktsiaseltsi, et kindlustajate arvel teenida, siis kümned tuhanded on loonud ühistegelised seltsid, et võimaldada enestele soodsaid kindlustuse võimalusi, olles rippumatud üksikute ahnitsemiseisust. Ja ei ole kahtlust, et kui asja tõsiselt võtame, siis juba mõne aasta pärast võib ühistegeline kindlustus kui võitja oma lipu võidumasti tõmmata, nagu see Soomeski on läinud.

Veel: ärgu luba taguspekuleerida ühistegevuse hea nimega. Igaüks teab, et meil on asutatud ja veelgi asutatakse üksikuid seltsi ja abiandmise ühinguid, millised pidavat seisma ühistegelisel alusel ja võimaldama oma liikmetele niiõelda saiaraha eest kõige mõeldava kindlustuse. Mõni sihuke „abiandja“ lubavat põua ajaks isegi vihma välja manada. On ime, et niisuguste asjadega julgetakse üldse põllumeeste palge ette astuda, pealegi veel kui nii mõnedki nondest „tegelastest“ on oma

väärsammude pärast igast soliidsest kindlustusettevõttest eemale tõrjutud. Tabavalt ütles mulle hiljuti Tartu tuntuim advokaat nende „seltside“ põhikirja kohta: „seal lubatakse tasu kahjude puhul, aga kunas, mille eest ja kui palju — seda kindlaks teha ei saa.“ On selge, et peame andma sääraسته ühistegevuse solkijatele knock-out'i.

Paljule tahaksin veel tähelepanu juhtida, kuid ruum ei luba praegu. Oleks hea sellestki, kui meie pere ja teised õiged töömehed nendest mõtetest täie innuga kinni haaraksid ja katsuksid neid läbi viia. See nõuab igalt tegelaselt eneselt eeskätt korrektsust ja täpipealsust, alles siis ta võib laiemalt tööle hakata, võib teisi koolitama hakata. See töö ei anna üle öö nähtavaid tagajärgi, külvatav seeme nõuab aastaid idanemiseks ja kasvamiseks, kuid kui külvatakse hoole ja armastusega puhas seemet, siis tuleb hea lõikis, mis teeb rõõmu külvajaile.

Ed. Abel.

Meie moodsad kindlustusviisid.

Silmas pidades tegeliku elu nõudeid ja välismaadel rohkem läbilõõnud ja poolehoidu leidnud kindlustusviise oleme 1929. a. sisse seadnud rea uusi preemiatabeleid. Rõõmustaval viisil on need kindlustusviisid suure poolehoiu ja tähelepanu osaliseks saanud, eriti tabel XII (kindlustus odavama algpreemiaga esimeste

kindlustusaastate vältel) ja tabel XIV (kindlustus kindlustussumma kahekordse väljamaksuga).

Tabel XII on põhimõttelt üheväärne tabel III. Selle tabeli eriliseks soodustuseks on aga asjaolu, et kindlustatul võimalus avaneb esimese 5 kindlustusaasta vältel väga odava preemia eest (kuni 39. eluaastani ainult 20 kr.

kindlustussumma Kr. 1000.— pealt!) kindlustuse kaitse all olla ja lepingut sõlmida juba noores eas, mille tõttu ka pärastine preemia odavam on. Muidugi alates kuuendast kindlustusaastast on preemia kõrgem, kuid samal ajal (s. o. kuuendast kindlustusaastast alates) algab selle tabeli juures dividendi maksmine, mis märksa kergendab pärastist preemiate tasumist.

Selle tabeli sisseseadmist põhjustas tegelik elu. Praegusel ajal, eriti noortel tegelikku ellu astunuil, tuleb alguses võidelda majanduslike raskustega, kuid neil on lootusi pärastpoole seda olukorda parandada. Kõigile neile pakub kindlustuse tabel XII järele erilisel soodsaid võimalusi.

Pea sama suurt poolehoidu kui tabel III on leidnud tabel XIV. Selle tabeli eriliseks soodustuseks on asjaolu, et võrdlemisi väikese lisapreemia eest suhteliselt tabel III on kindlustatu abikaasa ühtlasi kaasakindlustatud peale mehe surma kuni kindlustuse kestuse lõpuni ja sama kindlustussumma suuruses, mille tõttu võimalus avaneb kindlustussummat ka h e-

kordselt kätte saada. Kindlustades selle kindlustusviisi järele, on laste saatus peale vanemate surma täielikult kaitstud.

Selle tabeli juures tuleb tähelepanu juhtida veel ühele kaaluvale asjaolule. Meie elukindlustuspreemiate odavuse juures osutub isegi tabel XIV kahekordse väljamaksuga odavamaks kui mõne teise seltsi harilikku segakindlustuse (meie tabel III) preemiad ühekordse kindlustussumma väljamaksuga. Näiteks on meie tabel XIV preemiad ligikaudu ühesuurused K/A. S. „Lloyd'i“ segakindlustuse preemiatega, K/A. S. „Oma“ segakindlustuse preemiatest aga isegi odavam.

Tabel XIV karakteriseerib kõige paremini tegelik näide: 1. VI 1929. a. sõlmis üks Tartu ülikooli professor kindlustuslepingu tabel XIV järele kestusega 15 aastat. Äkilise haiguse tõttu suri kindlustatu 16. X 1929. Peale surma maksti kindlustussumma välja kindlustatu abikaasale, viimane aga jääb edasi kindlustatuks kuni 1. VI 1944. aastani ilma preemiate tasumiseta sama kindlustussumma suuruses.

Mõnda „Punase Kuke“ telgitagustest.

Lõmmitab mahajäetuna vana rehi mäenõlval. Pole keegi raatsinud vaeva näha selle kohendamiseks sest saadik kui valmis sai uus viljakuivatis. Ja kõduneb vana rehi, andes hädist varju igasugu väärtusetu kolile. Kuni ühel tormisel sügisööl tuli selle hävi-

tas. Kuidas tuli talus lahti pääsis, ei teata, ei olevat ka kelgi asja olnud rehe alla tulega. Kuid kindlustatud olevat olnud rehi päris korraliku summa eest.

Kohtuotsus langes mehe kahjuks: maa, mil asuvad ta hooned, ei kuulu seaduslikult temale, ta

peab koristama sellelt oma hooned. Aga enne kui suutis ta asuda nende lammutamisele, oli tuli teinud puhta töö. Mehele jäi lohutud, et hooned olid kindlustatud.

Naaber tegi hiljuti linnas juurekindlustuse oma hoonete kindlustusele. Miks mitte: suur, korralik talu ja peremees jõukas. Ning justkui juurekindlustuse kiuste seisis varstigi talu aherpartes. Hiljemini kuuled, et naabri rahaasjad polevat olnud hiilgavad; sõbrad on ta girodega sisse vedanud.

Ehitati tore maja. Kalkulatsioonid olid paljutõotavad, maja pidi tooma ilusat tulu. Ehitamine neelas koledaid summasid. Maja valmis saanud, osutus, et kalkulatsioonid petsid. Loodetud tulu jäi tulemata. Otsustati maja müügile lasta, ostjad pakuvad aga poole selle väärtusest, sest maja asuvat kõrvalises kohas, ruumide jaotus jätvat soovida, korterid asjata suured kavatsetud jne. Maja oli muidugi kindlustatud ja ehituskuludele vastavalt. Maha põles see maja.

Naabervallas on öösel suurem tuleõnnetus juhtunud. Varanduse omanik on pääsenud tulesurmast õnnekombel. Selgub, et süütajaks on olnud üleaedne peremees, kes juba ammu vihavaenu kannud oma naabri vastu. Kartes vihamehe kättemaksu, on kahjukannataja oma varanduse kindlustada lasknud. Aineliselt kannatada meeste vihavaenu pärast tuli tegelikult kindlustusseltsil.

Poodnik oli kindlustanud oma kaubad. Ta oli õnnetuseks need kõrgelt kindlustanud ja kahjutuli

ei jäänud tulemata. Kurjad keeled sosistasid, et kaup pole hukunud terveni, vaid poodnikul on õnnestunud osa sellest kõrvale toimetada juba enne põlemist.

Taat käis agendile peale kui uni, et see kindlustagu ta talu kogu inventariga, midagi ei pida- vat kindlustamata jääma. Muidu ei kindlustavat üldse. Miks siis ainult hooneid, loomi, suuremaid asju, kas ülejäänud kraam polevatki varandus?! Ja kindlustati siis kõik rehavarre ja raiepakuni. Aga ära põles taadi talu kogu kraamiga.

Mehed on hädas oma peksu- garnituuri-loksiga; vana ja suu teine, raiskab lõpmatu hulga kütet ja vedamisel katsu, et hobuseid ei tapa. Remonti tarvitab remondi peale ja katla ea on Järelevalve Selts piiranud aastale, teisele. Ka sissetulek sellest on jäänud päris kasinaks, sest külla on toodud uus peksuvärk, mida muidugi eelistatakse vanale. Vanal ei jäänud muud üle kui maha põleda. Kindlustatud oli see siiski.

Kahel sõbral oli ühine idee: tarvis auto osta, tasub! Hakka- jam neist võttis võla peale oma sõiduki, teine tahtis oma rahaga läbi tulla ja arvas, et temale sobib ka mõni pruugitud masin. Leidiski varsti säärase, olevat ainult 2—3 aastat sõidus olnud. Alul saadi sellega mõni tuur sõitugi teha, kuid siis algas igavene remontimine, kuni mehel lust sellega jännates kadus ja ta auto oma silmadegi alt kuuri tagasoppi vedas. See sai autole saatuslikuks, kuur sattus põlema ja hääbus nii kuur kui auto. — Uus masin sõi-

tis küll korralikult, kuid sõitused oli vähevõitu, teenistus konkurentsiti tõttu väike, võlg vajas tasumist ja meie teine sõber oli tih-tigi mõrudas meeleolus auto pärast. Kui ta kord pahuras tujus olles maale sõitis, plahvatas teel mootor ja autost jäid armetud riismed järgi. Nii ettevaatlikud olid sõbrad siiski, et oma autod ära kindlustasid.

Peale isa surma ei ole enam kodus rahulikke päevi nähtud. Tülitsetakse päranduse pärast, üks pärija vihkab teist. Ühel heal päeval suitsevad siingi varemed. Ja kannatab kindlustus-selts.

Kas need nähted ei pane meid, kindlustusemehi, mõtlema? Kas oleme küllalt avasilmi talitanud, et vältida sääraseid nähteid? Kas ei peaks meie veelgi ettevaatlikumaks muutuma, et takistada kõigi meie võimuses seisvate abinõudega kuritahtlikke süütamisi. Kindlasti peame, sest süütamised piisutavad kõigepealt kindlustus-seltside huvisid ja praegune raske majanduslik konjunktuur näib olevat nagu hoogu annud süütamiste levimisele. Oma eesmärgi

saavutame esijoones riskide ots-tarbekohase valikuga ja hindami-sega. Kirjeldatud riskid ei pea teed leidma meie portfelli. Iga riski juures ei unusta meie kaalu-mast, kas see on küllalt soovitatav seltsile, kas varanduse väärtus vastab kindlustussummale, kas varandusel on olemas kindel ots-tarb ja tulutoovus, kas varanduse omanik on usaldusväärne isik, kas varandus ei ole koormatud võl-gadega ega seisa tüli all või kas ei leidu teisi asjaolusid, mis riski vastuvõtmatuks teevad. Hinda-miste juures peame silmas pidama turuhindasid. Sageli on ehitiste müügihinnad madalamad kui ehi-tuskulud, sellepärast peab ette-vaatlik olema hoonete hindamisel ehitushindade alusel. (Võrrel-gem oma ümbruskonnas müügil olevate talude müügihindu talu päralt olevate hoonete ehitusku-ludega!) Kõrgelt kindlustusele pakutavatest riskidest hoidume ka siis, kui varanduse omanik lä-birääkimiste mõjul nõus on vä-hendada kindlustussummat, sest kindlustusevõtja paistab kindlus-tusest huvitatud olema teatud ta-gamõttega.

A. Zuppig.

Asjatu kollitamine liikmete lisavastutusega.

Vaadeldes meiega võistlevate kindlustusaktiaseltside võistlusvõt-teid, ei saa jätta märkimata, et need on kogu aeg osutunud äärmiselt pealiskaudseiks, otsituiks ja seega väheusutavaiks. Paar aastat tagasi levitati näiteks õige ohtralt väljavõtteid üksikute seltside aruannetest, millest edasikindlustuse osa kunstlikult oli välja jäetud, ning püüti selle abil tõendada, nagu oleks mõned seltsid, muu hul-gas ka meie, kahjuga töötanud. Kuivõrt vähe see kunstlik reklaami-vahend tagajärgi andis, tõendab ainuüksi see, et meie seltsi tegevus just selle lendlehekese levitamise ajast peale eriti suurt juurekasvu

hakkas näitama, nagu seda aruandes toodud võrdlusest võib näha. Selle lendlehe levitaja aktsiaseltsi tulekindlustuse äri hakkas aga umbes samast ajast peale tagurpidi minema. Seega andis see lendleheke just vastupidiseid tagajärgi. Kogu aeg on aktsiaseltside leerist kindlustusevõtjaid kollitatud liikmete lisavastutusega. Erilise pinevuse on need kollitamisid omandanud just viimasel ajal, mil kohtadel mõned tarvitajateühingud on jäänud maksujõuetuks ja ühe omal ajal teatud suhtes erilise kuulsuse omandanud ühistegelise kindlustusseltsi käsi on hakanud veidi pahasti käima.

Et liikme lisavastutuse väärtusest paremat ettekujutust saada, vaatame, kuidas sünnib kindlustustegevus meil ja aktsiaseltsides. Nii meil kui ka aktsiaseltsides kasutatakse edasikindlustust, meil on preemiate reservid ja tagavarakapital, samuti nagu see on aktsiaseltsideski. Seega ei erine tehniliselt selles osas meie tegevus aktsiaseltside omast. Vahe seisab ainult selles, et ühistegelises seltsis täidab aktsiakapitali aset liikmete lisavastutus. Kuid, nagu teada, täidab kindlustusettevõtetes enam-vähem väljaarenenud tegevuse juures aktsiakapital ainult garantii-kapitali osa ning seda ei ole hariikkude operatsioonide juures tarvis. Seega ei ole väljaarenenud tegevusega seltsile oluliselt tähtis, kas see garantii-kapital on sissemakstud (aktsiakapital), või nõutakse ainult tarviduse korral sisse (liikme lisavastutus). Ka ei või meie kindlustusaktsiaseltsid kaugeltki hiilgada oma aktsiakapitalide suurusega. Kui meie iga liige (kelle arv on ümmarguselt 25.000) ainult 1 krooni sisse maksaks, saaksime juba summa, mis ületab mõne aktsiaseltsi aktsiakapitali. Seega näeme, et aktsiakapital ei ole kaugeltki see koletis, millele ühistegelistel seltsidel midagi vastu panna ei oleks. Meie aktsiaseltside aktsiakapitalid on liiga väikesed selleks, et pakkuda mingisuguseid paremusi. Ning kui meie liikmeskond pahemal juhul krooni või paar peaks välja andma, et kokku panna summat, mis vastaks meie kindlustusaktsiaseltside aktsiakapitali suurusele, siis ei saa seda summat veel kaugeltki lugeda kaotuseks, kuna need paar krooni on iga liige odavamate preemiate, kasust osavõtu jne. läbi juba varemalt mitmekordselt kokku hoidnud. Kõigi kindlustusevõtjate üheõiguslikult kaasatõmbamine suureks ühistööks kindlustusalal — selles peitub ühistegeliste seltside jõud, millele aktsiaseltsidel vähe on vastukaaluks välja panna. Ka selles osas, millega meie aktsiaseltsidest ei erine, ei räägi midagi meie kahjuks. Nagu teisel toodud tabelist näha, kuuluvad meie edasikindlustajad seltsid maailma suuremate hulka. Edasikindlustus sünnib matemaatilise täpsusega ning mitmekümnemiljoni sendilisest riskist ei jää seltsi enda arvele sugugi rohkem kui mõnesajatuhandelisest. Seega tuleb seltsil oma arvel välja panna alati jõukohane summa, olgu tulekahju mõnisada tuhat või mõnikümmend miljonit senti suur.

Meie preemiate reservid on protsentuaalselt oma arvele jäetud preemiast tunduvalt kõrgemad kui üksikutel allpoolnimetatud aktsiaseltsidel, seega on meie oma kattevõime protsentuaalselt suurem. Ka meie tagavarakapital on suurem kui enamikul aktsiaseltsidest.

Üksikute seltside preemiate tagavarad tulekindlustuse alal protsentides oma arvele jäetud preemiast 1928. a. aruannete järele.

Seaduslik miinimum on 40 %.

	Oma arvele jäänud preemia	Reserv	Reserveeritud %
„EKA“	Kr. 275.628.06	Kr. 167.903.75	60,92%
„E. Lloid“	„ 94.373.—	„ 47.200.—	50,01%
„OMA“	„ 68.453.28	„ 27.381.31	40%
„E. Union“	„ 38.732.—	„ 15.800.—	40,79%
„Eesti“	„ 134.463.—	„ 111.288.01	82,77%

Kindlustusselts „Eesti“ on töötanud juba ligi 25 aastat ning nende aastate jooksul läbi elanud erakorralisi aegasid (sõjad, revolutsioon jne.), milliseid võib olla enam kunagi ei kordu. Kuid ühelgi aastal ei ole seltsi tegevus lõppenud puudujäägiga. Iga aastaga peale sõda, eriti aga just viimastel aastatel, on seltsi tegevus edukalt edasi arenenud: preemiad ja tagavarad on järjekindlalt tõusnud. Kui lisavastutuse tarvituselevõtmist isegi algaastatel tarvis ei läinud, mil mõnikord kahjusummad üle aastase preemiatasaagi ulatasid, miks peaks me siis just nüüd, mil seltsi käsi hästi on hakanud minema, endale tont seinalle maalima.

Et „Eesti Koguduste Kindlustusseltsiga“ teatud viperused on juhtunud, see ei saa kaugeltki varju heita kõigile ühistegeliste seltsidele. Ühistegevuse nimi iseenesest ei garanteeri midagi, kui selle all ebahistegelisel asju aetakse. Aktsiaseltse on kogusummas meie kodumaal kahtlemata rohkem pankrotti jäänud kui ühistegelisi ettevõtteid, kuid see asjaolu ei anna kaugeltki veel põhjust varju heita mõne korralikult töötava aktsiaseltsi peale. Just samasugune on lugu ka siin. Kui koguduste selts asjatundjate puudusel korralikult asju ei osanud ajada ja selle tõttu raskustesse on sattunud, mis põhjust annab siis see teiste ühistegeliste seltside peale, kus asju korralikult aetakse, varju heitmiseks!

Mujalt maailmast.

INGLISMAAL ÜHISTEGELISEL ELUKINDLUSTUSEL SUUR EDU.

„The Economist“ toob ülevaate elukindlustusala arenemisest Inglismaal 1929. a., millest näha, et Inglismaa elukindlustusala on läinud aastal üldiselt hästi edenenud. Kõige suurem uute kindlustuste juurekasv on kahel ühistegelisel seltsil.

MAAILMA SUUREMAD EDASIKINDLUSTUSSELTSID.

Toome inglise ajakirja „The Review“ järele maailma (juure arvatud ka Ameerika) suuremate edasikindlustuse seltside nimed suuruse järjekorras.

1. Münchener edasikindlustusselts
2. Šveitsi
3. Prudentia (Zürichis).
4. Rossia (Ameerikas).
5. Salamandra.
6. European General.
7. General Reins.
8. Baltica.
9. Skandinavia.
10. International.

Võime juure lisada, et meie seltsi edasikindlustusseltsid ka ülaltoodud suuremate hulka kuuluvad.

ÕPPEASUTIS VÄLISTEGELASTELE.

Saksamaal avati kindlustuspeagentide üleriikliku liidu poolt läinud aasta detsembris õppe- ja nõuandeaustus kindlustusseltside välistegelaste jaoks.

Asutises esinevad loengutega

nimekamad kindlustustegelased ning ettevõtte ise on suure tähelepanu osaliseks saanud.

IX RAHVUSVAHELINE AKTU- AARIDE (ELUKINDLUSTUS- TEGELASTE) KONGRESS

peetakse tänava Stokholmis 16.—20. juunini. Need kongressid on senini laialdase tähelepanu osaliseks saanud ning elukindlustusala arendamiseks suure töö ära teinud. Tänavuse kongressi päevakorras on rida tähtsaid küsimusi, nagu kasust osavõtu probleem, elukindlustus ilma dividendita, anormaalsed riskid jne.

Kongressi presiidiumi on palutud ka meie majandusminister. Samuti on otsustanud meie selts kongressist osa võtta.

KAS PROVOKATSIOON?

Oleme saanud korduvalt teateid, et meie esitajate juure on ilmunud tundmata isikud ning, pakkudes ennekuulmata soodsaid tasutingimusi (nagu kindlat kuu-palka, eriti kõrgeid provisjone jne.), on meelitanud neid ühe või teise seltsi teenistusse üle tulema. Kõik sääraseid pakkumised on jäänud ühekordseteks ning pärastpoole pole keegi enam kõne all olevate esitajate poole tingimuste üle lähemalt läbirääkimiseks ilmunud.

Kuna pakutud tasu tingimused ületavad sageli isegi agendi poolt antava preemiasumma ning sääraseid üheski kodumaa seltsis tarvitusel ei ole, tuleb arvata, et siin on tegemist lihtsalt provokat-

siooniga, ning meie esitajate töötuju tahetakse mõne võistleja poolt sarnaste pakkumistega, mida keegi ei mõtlegi täita, rikkuda.

Palume kõiki esitajaid, kelle poole säärase pakkumistega peaks pööratama, kõige pealt selgusele jõuda pakkuja isiku suhtes ning kõigist säärastest juhtudest meid lahkelt informeerida.

JUUREKASV JATKUB.

Nagu härrad esitajad kätte saadetud seltsi 1929. a. aruandest

näevad, on seltsi tegevus läinud aastal hoogsalt kasvanud. Preamiad on tõusnud eelmise aastaga võrreldes 35,2% võrra ning ulatusid summaarselt Kr. 515.911.47 peale. Samuti on tõusnud seltsi vastutussummad, millised olid 1. jaan. 1930. a. Kr. 1.691.718.77.

Ka tänavuaastase esimese 3 kuu tegevus näitab jällegi rõõmustaval viisil juurekasvu.

Palume härrasid esitajaid neid andmeid lahkeks teadmiseks võtta ja akvisitsiooni töö juures ära kasutada.

• • • • •

Allikas mäe otsas, mis ojakese kaudu niristab vett jõkke, ei tea midagi suurest vetevoolest — ei oma ettekujutust ääretust merest. Sama võrdlust võib tihti tarvitada meie igapäevase elu jaoks. Igaüks meist võitleb oma olemasolu eest nagu eri näitelaval ning üksikute inimeste seisukohad on nii-võrt erinevad, et sageli võib mõelda — „Siin Mars — seal maa“.

Võib olla lahub talumeest külas suurlinnast ainult paaritunniline teekond lennukil. Raadio ja telefon ühendavad suuri kaugusi sekundite jooksul.

Kuid sellele kõigele vaatamata ei tea allikas mäenõlvakul midagi lõputust merest.

Ning selles seisabki meie majandussüsteemi suurim saladus. Kuidas kujutaksime endale ette majanduslikku tegevust, kui inimesed omaksid nii öelda vaimliselt ja majanduslikult ühesarnase vormiriide — kui oleks teadmised, võimised ja kapital võrdselt jagatav inimeste vahel? Et aga meie

kurjas ilmas midagi sarnast tööpoolest ei leidu, see annabki üksikutele võimaluse loova vaimu abil suuremaid majanduslikke varasid kätte võita. Mida suuremaks muutuvad tehnika imed, mida enam sotsiaalsed vahed tasandatakse, mida rutem haarab edasitõttav majanduselu üksikuid maid, seda nõudlikumaks ja kallimaks muutub üksikute elu, seda raske-
maks kujuneb üksikute võitlus olemasolu eest. Seda võitlust peetakse kahesuguste sõjariistadega: kapitali ja teadmistega. Esimese viisi juures tuleb arvesse kaotuse riisiko. Nii jääb siis teine relv — teadmised ja võimised — meie käsutusse.

Paljud inimesed sünnivad, kuid vähesed on andekad.

Andekas võib geniaalselt töötada, kui ta saab õige koha. Täitub see nõue — on inimene saavutanud suurima õnne ilmas.

Kes ka meist ei tahaks olla õige mees õigel kohal!

R. Skutezky.

Õige esitaja juhtmõtted.

1. Mina tahan saavutada, pean saavutama ja saavutan edu omal alal.

2. Mina tahan alata ühe seltsi juures ja ainult siis kohta vahetada, kui seda möödapääsematud põhjused sunnivad. Mul on aga kindel tahe jääda alaliselt ühe seltsi juure.

3. Niipea kui see majandusli-

kult võimalik, hakkan ma raha koguma, sest raha abil saab edasi.

4. Ma pean peatselt saama nii-kaugele, et jõuan teenida endale iseseisvalt ülespidamise.

5. Tahan olla edasipüüdlik. Tahan õppida kõik, mis tarvis edasijõudmiseks. Tahan tundma õppida oma ala teoreetiliselt ja praktiliselt.

Elukindlustus on elupikendus, kuna ta vabastab teid muredest omaste tuleviku eest.

*

Pean ma kindlustama oma elu? Mida varem ja mida kõrgemalt, seda parem.

*

Kelle elu ei ole kindlustatud, tõendab, et ta vaevalt iseene, veel vähem aga teiste eest hoolitseb.

*

Rikkad isikud on sagedasti oma varanduse kinnisvaradesse ja hüpoteekidesse mahutanud, nii et nende surma puhul perekonnal sularaha puudub. Niisugustele isikutele on elukindlustus lihtsalt tungiv vajadus.

Elukindlustuspoliis, mille järele preemiad õigel ajal tasumata,
on nagu langevari, mis ei avane.

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.